

REDACTIONEEL

Varia

Ilse van Liempt & Richard Staring

Het laatste nummer van 2017 is een varianummer en is daarmee het tweede varianummer sinds de start van het *Tijdschrift over Cultuur & Criminaliteit*. In dit nummer treft de lezer drie op empirisch onderzoek gebaseerde artikelen, een essay dat eveneens gebaseerd is op empirisch onderzoek en tot slot een bijdrage aan de rubriek 'Significant others'. Het is opmerkelijk hoe theoretische concepten van Erving Goffman, zoals 'framing' en 'performance', in de verschillende artikelen worden gebruikt en hoe begrippen als 'culturalisering', 'etnisering' en 'othering' al dan niet expliciet gebruikt als een rode draad door de artikelen heen lopen.

Martina Althoff stelt zichzelf in haar bijdrage 'Securitisering en seksualisering van migratie' de vraag wat er nu tijdens de oudejaarsnacht van 2015-2016 in Keulen aan de hand was. Het antwoord geeft zij op basis van openbare bronnen in een minutieuze reconstructie van de gebeurtenissen tijdens deze nacht – de aanranden, de berovingen en eerste reacties – en bovenal het daaropvolgende publieke debat. Althoff beschrijft en analyseert dit publieke debat in verschillende frames (geïnstitutionaliseerde betekenissen), die elkaar deels opvolgen en beconcurreren. Althoff argumenteert dat 'onveiligheid' het dominante frame in het debat over Keulen is, dat zich onder meer laat kenmerken als racistisch en polariserend en waarbij de daders als jong, man, moslim, vluchteling, gevaarlijk en seksueel hyperactief worden weggezet tegenover de slachtoffers die als jong, vrouw, blank, blond, christelijk, modern en geëmancipeerd worden getypeerd. Het (seksuele) geweld tijdens oud en nieuw in Keulen wordt in het debat vooral als een cultureel en etnisch probleem geframed waarmee het de afstand tussen bevolkingsgroepen vergroot. Althoff onderscheidt ook andere, minder dominante frames in het publieke debat. Kritische tegenstemmen leggen het af tegen het dominante frame van onveiligheid. Het vasthouden aan vaste (gender)identiteiten biedt volgens de auteur de zekerheden en vaste ordening in de sociale verhoudingen waar mensen behoefte aan hebben.

Met de bijdrage '#HOUHETSTRAAT' van *Robby Roks* en *Jeroen van den Broek* verplaatsen we ons van Keulen naar Rotterdam en van de straat naar de virtuele wereld van social media. Zij houden zich in hun artikel bezig met de vraag of en hoe 'de straat' op social media geproduceerd en gereproduceerd wordt. Verplaatst straatcultuur zich naar het virtuele domein en wat betekent dit? Zij analyseerden hiertoe social media-berichten van een groep jongeren die op enigerlei wijze verbonden zijn met het Rotterdamse Spangen en overwegend van Surinaamse, Antilliaanse en Kaapverdische afkomst zijn. De auteurs gebruiken Erving Goffmans

Ilse van Liempt & Richard Staring

noties van ‘performance’ en ‘front’ om te laten zien hoe op de social media-accounts van deze jongeren thema’s zoals geweld, het overvloedige consumeren en ‘straatwaarden’ worden gevisualiseerd en gecommuniceerd. Waar de dagelijkse conventionele activiteiten van deze jongeren online ontbraken, lag het accent juist op het deviante en het zo delinquent mogelijk overkomen. Roks en Van den Broek stellen zich op basis van hun analyse ook nieuwe vragen, bijvoorbeeld naar de verhouding tussen online manifestaties van straatcultuur en ‘offline gedrag’, maar ook wat de consequenties van de online (re)producties van straatwaarden zijn voor de dynamiek van straatcultuur.

Olga Petintseva beschrijft en analyseert hoe ‘jeugdbeschermers’ in hun alledaagse praktijk van jeugdbescherming in België het deviante gedrag van jongeren framen en de rol die deze professionals toeschrijven aan culturele en migratieachtergronden. Zij richt zich in haar onderzoek op twee groepen: Slovaakse en Tsjechische Roma jongeren en op jonge vluchtelingen uit de Noordelijke Kaukasus en baseert zich in haar analyse op jeugdrechtbankdossiers van deze jongeren naast interviews met professionele jeugdbeschermers. Op een abstract niveau gaat haar bijdrage over de vraag hoe denkwijzen over migratie en cultuur de dagelijkse institutionele interacties en beslissingen beïnvloeden en daarmee ook de levens van de jongeren die onder jeugdbescherming vallen beslissend kunnen sturen. Petintseva identificeert op basis van haar casussen twee typen discoursen: het ‘door oorlog getroffen kinderen’-discours naast het ‘criminele vagebonden’-discours. Beide discoursen gaan samen met ‘othering’, maar hebben verschillende uitkomsten. De nauwgezette analyse van Petintseva laat belangrijke verschillen zien tussen de interventiedoelen die jeugdbeschermers nastreven en de consequenties van hun gedrag. In het geval van de Kaukasische jongeren gaat het dan veeleer om ‘begeleiding, behandeling, traumaverwerking, en integratie’, terwijl het criminele vagebonden-discours dat de jeugdbeschermers bij de Roma jongeren hanteren zich vooral negatief laat typeren in termen van ‘opsluiting, controle, normaanpassing en “uit het milieu halen”’. Naast deze boeiende beschrijvingen van beide discoursen en de consequenties van deze discoursen voor de interacties tussen de jeugdbeschermers en de ‘jongeren onder bescherming’ heeft Olga Petintseva ook aandacht voor het begrijpen van deze praktijken vanuit haar institutionele inbedding.

De essaybijdrage van *Karin Geuijen, Rianne Dekker* en *Caroline Oliver* gaat over het Utrechtse experiment Plan Einstein, dat als een inspirerend alternatief voor de reguliere asielopvang wordt besproken, omdat het concrete oplossingen aanraagt voor problemen met de huidige opvang. In Plan Einstein wordt gewerkt aan een snelle integratie van de asielzoekers door ze al tijdens de procedure Engelstalige ondernemerscursussen aan te bieden. Een ander probleem dat benoemd wordt, is de afgelegen locatie van de asielopvang in het algemeen in Nederland en het bijbehorende isolement en de verveling. Plan Einstein heeft de opvang midden in de stadswijk Overvecht gerealiseerd, waarbij jongeren met en zonder een asielverleden samenleven en waarbij onderling contact wordt gestimuleerd. Tot slot benoemen de auteurs van dit stuk ook de angst voor problemen

en het gevoel van ongelijkheid dat leeft onder de lokale bevolking, vaak gevoed door het algemene negatieve discours dat er bestaat rondom asielzoekers. Het feit dat Plan Einstein goedkope huisvesting aanbiedt voor lokale jongeren en dat de cursussen toegankelijk zijn voor *alle* buurtbewoners maakt dat er minder onderlinge afgunst wordt verwacht en er kansen worden geboden voor contact. Het innovatieve karakter van Plan Einstein zit hem vooral in de nadruk op het bouwen aan je toekomst over nationale grenzen heen, maar ook in het feit dat integratie losgekoppeld wordt van de natiestaat en het geldende juridische kader dat voorschrijft dat integratie pas begint zodra er duidelijkheid is over iemands legale verblijfsstatus. Deze constatering sluit aan bij een bredere wetenschappelijke discussie over de mogelijkheden die het lokale niveau biedt voor pragmatische en innovatieve oplossingen voor transnationale problemen.

Dina Siegel betoont haar eer aan Emanuel Marx in de rubriek ‘Significant others’ en besprak zijn werk over de bedoeïenen en thema’s als vluchtelingen en geweld. Ook de antropologische methode van participerende observatie wordt uitvoerig besproken tijdens het interview bij hem thuis in Ramat Hasharon (Israël). Een interessante observatie van Marx rondom het begrip *going native* is dat hij stelt dat hoe dichter je bij je respondenten staat, hoe meer informatie je krijgt. Hiervan uitgaande kun je volgens hem geen bezwaar hebben tegen het principe van *going native*. Volgens hem moeten we voorbijgaan aan de discussie over objectiviteit en subjectiviteit. Wat volgens Marx telt, is de *kwaliteit* van de informatie en hoe beter je mensen kent, hoe meer ze je vertellen. Het interview wordt afgesloten met de constatering dat er tegenwoordig nauwelijks meer ruimte en geld is voor langdurig veldwerk en dat onderzoeksthema’s zoals handel in drugs, medicijnen, diamantenroof en de corruptie in de financiële sector nauwelijks onderzocht worden, omdat het een grote tijdsinvestering vergt om je onder te dompelen in die wereld. Tegelijkertijd constateert Marx dat de noodzaak voor dit soort onderzoek groot is.

Het eerste nummer in 2018 van het *Tijdschrift over Cultuur & Criminaliteit* gaat over theoretische vernieuwingen in de criminologie. Bovendien zal er in 2018 een themanummer over ‘gevallen helden’ onder redactie van Hans Nelen en Frank van Gemert verschijnen, naast een nummer getiteld ‘Moral entrepreneurs in de 21ste eeuw. Praktijken, onderzoek en transformatief potentieel’ met Tom Decorte en Olga Petintseva als redactieleden.

Er is altijd ruimte voor goede en kritische individuele bijdragen rondom de interacties tussen deviant gedrag, cultuur en samenleving. Dus aarzel niet en stuur uw bijdrage aan de redactie. De redactie beoordeelt of het artikel in het tijdschrift past en legt het vervolgens aan twee externe reviewers voor, die het becommentariëren en beoordelen of het geschikt is voor publicatie in het *Tijdschrift over Cultuur & Criminaliteit*.